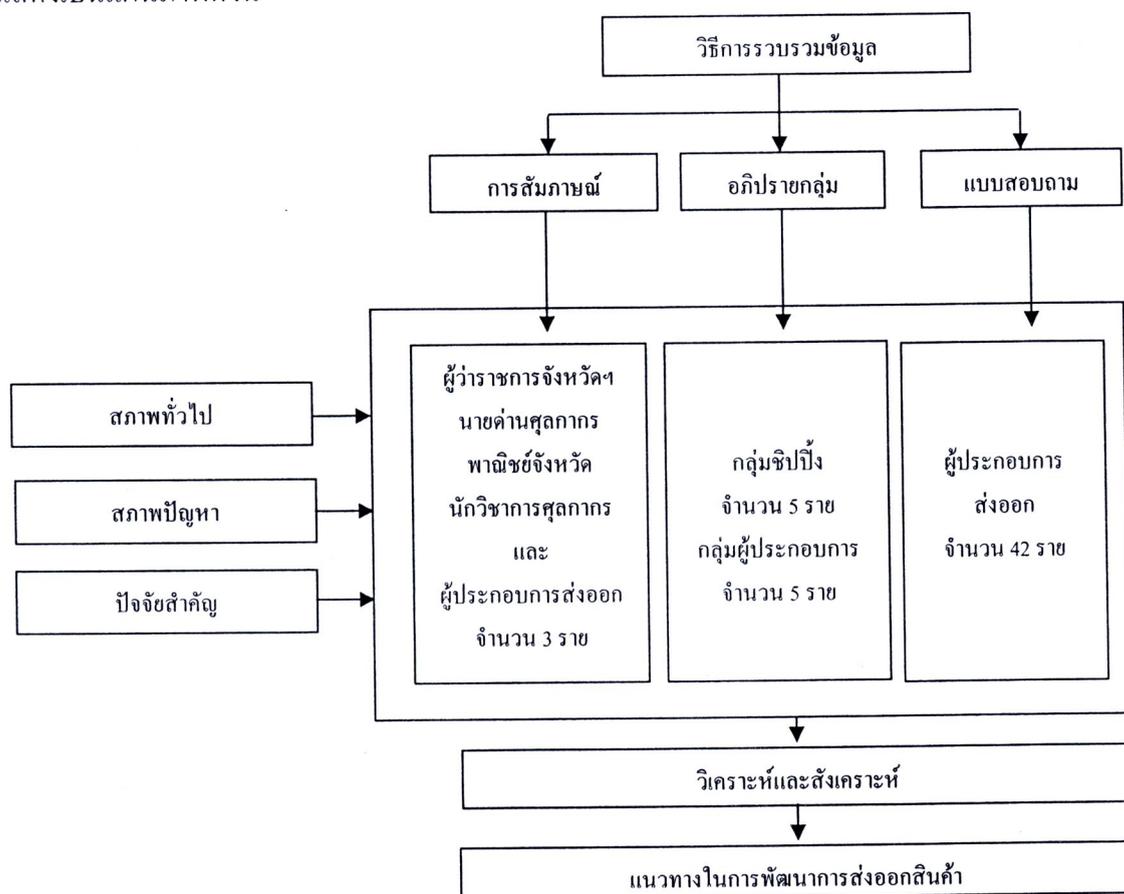


บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารการวิจัย ตำรา และการสำรวจข้อมูลภาคสนาม จัดเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาว ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร วิธีการดำเนินการวิจัยโดยวิธีการสัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่รัฐจำนวน 4 ราย ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร นายด่านศุลกากรมุกดาหาร พาณิชย์จังหวัดมุกดาหาร นักวิชาการศุลกากร เอกชนจำนวน 3 ราย การอภิปรายกลุ่มแบ่งเป็นสองกลุ่ม ได้แก่กลุ่มชิปปิ้งหรือตัวแทนผู้ส่งออกจำนวน 5 รายและกลุ่มผู้ประกอบการจำนวน 5 ราย ข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้ประกอบการส่งออกจำนวน 42 ราย แสดงเป็นแผนภาพดังนี้



ภาพที่ 4 การดำเนินงานวิจัย

การศึกษาและการวิจัยทางธุรกิจจะต้องมีลำดับขั้นตอนในการศึกษาและวิจัยเพื่อให้ได้แนวทางปฏิบัติที่สอดคล้อง และเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. ระยะเวลาในการดำเนินงาน

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

1.1.1 เจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้เชี่ยวชาญระดับจังหวัด ได้แก่ นายด่านศุลกากร นักวิชาการศุลกากร และ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก จำนวน 54 ราย และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 6 คน

1.1.2 ผู้ประกอบการหรือตัวแทนส่งออกสินค้าจากประเทศไทยไปยังประเทศลาว ได้แก่ ผู้ประกอบการค้าปลีก ค้าส่ง และ ตัวกลางในการส่งออก ที่ส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร โดยผ่านด่านศุลกากรมุกดาหาร ตามรายชื่อที่ได้จากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดมุกดาหาร และด่านศุลกากรมุกดาหาร จำนวนทั้งสิ้น 42 ราย

1.2 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 การสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้เชี่ยวชาญระดับจังหวัดจำนวน 4 ราย โดยไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความสำคัญก่อนโยบายในจังหวัด ผู้ประกอบการส่งออกสินค้า 3 ราย ไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับผู้ส่งออกสินค้า 3 ประเภทที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ สินค้าทางการเกษตร สินค้าวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้าง และสินค้าปศุสัตว์

1.2.2 การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) โดยเลือกตัวอย่างโดยไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น สุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยใช้เลือกโควตาจากกลุ่มชิปปิ้งหรือตัวแทนส่งออก จำนวน 5 ราย และ ผู้ประกอบการส่งออก 5 ราย

1.2.3 แบบสอบถาม จากผู้ประกอบการหรือตัวแทนส่งออกสินค้าจากประเทศไทยไปยังประเทศลาว ทั้งสิ้น 42 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ของผู้ประกอบการส่งออกในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

2. การสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

2.1.1 การสัมภาษณ์เชิงลึกจากเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ประกอบการ (In-Depth Intensive Interview) การสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 รายและผู้ประกอบการส่งออกสินค้าในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร 3 ราย เป็นคำถามเปิดประเด็นและเป็นคำถามปลายเปิด มีประเด็นหลักดังต่อไปนี้

2.1.1.1 สภาพทั่วไปในการดำเนินการค้าการส่งออกสินค้า ผ่านเขตชายแดนไทย-ลาวในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

2.1.1.2 ปัญหาการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาวพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

2.1.1.3 ปัจจัยที่สำคัญในการส่งออกสินค้าพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

2.1.1.4 แนวทางในการพัฒนาการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดน

2.1.2 การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) โดยจะมีประเด็นคำถามที่รวบรวมมากจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ในเรื่องของสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการส่งออกสินค้าในจังหวัดมุกดาหาร ขั้นตอนการส่งออกสินค้า ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจการส่งออก สภาพปัญหา แนวทางในการพัฒนาการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาว ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

2.1.3 แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบบสอบถาม(Questionnaire) ใช้สอบถามผู้ประกอบการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาว ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร โดยใช้การเลือกตัวอย่างโดยไม่คำนึงถึงความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) โดยเลือกตัวอย่างโดยให้เป็นไปโดยเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของผู้ทำการวิจัย (Purposive Sampling) (นราศรี ไวนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี, 2552) ขนาดตัวอย่างมีจำนวน 42 ราย คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยตรง ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นมาซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปพื้นฐานของสถานประกอบการ ข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออก ซึ่งคำถามมีคำตอบให้เป็นลักษณะเป็นปลายเปิด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการส่งออกสินค้า ซึ่งคำถามมีคำตอบให้คะแนนตามระดับสภาพปัญหา 5 ระดับ คือ

พบปัญหามากที่สุด 5 คะแนน

พบปัญหามาก 4 คะแนน

พบปัญหาปานกลาง 3 คะแนน

พบปัญหาน้อย 2 คะแนน

พบปัญหาน้อยที่สุด 1 คะแนน

เกณฑ์ในการประเมินผลมีเกณฑ์(บุญชม ศรีสะอาด, 2543) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 แสดงว่า พบปัญหาในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 แสดงว่า พบปัญหาในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 แสดงว่า พบปัญหาในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 แสดงว่า พบปัญหาในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 แสดงว่า พบปัญหาในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสำคัญในการส่งออกสินค้า คำถามมีลักษณะปลายเปิด ตามการให้คะแนนตามระดับความสำคัญ 5 ระดับ (นราศรี ไววนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี, 2552) คือ

มากที่สุด 5 คะแนน

มาก 4 คะแนน

ปานกลาง 3 คะแนน

น้อย 2 คะแนน

น้อยที่สุด 1 คะแนน

เกณฑ์ในการประเมินผลมีเกณฑ์(บุญชม ศรีสะอาด, 2543) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 แสดงว่า มีความสำคัญในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 แสดงว่า มีความสำคัญในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 แสดงว่า มีความสำคัญในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 แสดงว่า มีความสำคัญในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 แสดงว่า มีความสำคัญในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการที่มีต่อการส่งออกในอนาคต ซึ่งคำถาม มีลักษณะมีคำตอบให้เลือกแบบปลายเปิด

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะในแนวทางการพัฒนาส่งออกสินค้า ผ่านเขตชายแดน ไทย-ลาวในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร เป็นลักษณะให้เขียนคำแนะนำเพิ่มเติม

2.2 การสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้าและแนวทางในการพัฒนาการส่งออกสินค้า เพื่อนำมาสร้างข้อคำถาม

2.2.2 ศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามจากการวิจัย เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.3 กำหนดประเด็นและขอบเขตคำถามในแบบสัมภาษณ์และทำการอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบต่างๆ เพื่อให้แบบสอบถามมีความแม่นยำในเนื้อหา

2.2.4 นำเค้าโครงของแบบสอบถามที่ร่างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตรวจสอบรายละเอียดความถูกต้องสมบูรณ์และครอบคลุมเนื้อหาข้อคำถามทุกข้อ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา(Content Validity)

2.2.5 จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษา

2.2.6 นำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ข้อมูลปฐมภูมิ(Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยแบ่งได้ดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลจากการสำรวจในพื้นที่ ที่ได้ทำการศึกษา โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การอภิปรายกลุ่ม และใช้แบบสอบถาม

3.1.1 การสัมภาษณ์เชิงลึกจากเจ้าหน้าที่รัฐและผู้เชี่ยวชาญในการส่งออกและผู้ส่งออกโดยเป็นคำถามปลายเปิดเชิงถามหาเหตุผลและคำตอบ (Open-ended Question) ประเด็นหลักในการตั้งคำถามเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาว ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

3.1.2 การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) โดยจะมีประเด็นคำถามจากแนวคิดและรวบรวมมาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยให้ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นคนดำเนินการตั้งข้อมูล ในเรื่องของสภาพทั่วไปในการส่งออกสินค้าในจังหวัดมุกดาหาร ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจการส่งออก สภาพปัญหาที่พบในการดำเนินงาน แนวทางการพัฒนาการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาว ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

3.1.3 แบบสอบถาม (Questionnaires) การใช้สอบถามหาข้อมูลผู้ประกอบการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาว ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร โดยการลงพื้นที่ภาคสนาม เพื่อค้นหา สภาพปัญหา และปัจจัยสำคัญในการส่งออกผ่านเขตชายแดนไทย-ลาว ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหารผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาและค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากตำราทางด้าน การตลาดระหว่างประเทศ บทความ วารสารการส่งออก วิทยานิพนธ์ งานวิจัย และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้า การศึกษาข้อมูลจากโครงการต่างๆ และความร่วมมือระหว่างประเทศในแถบอนุภูมิภาคอินโดจีน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาข้อมูลที่ได้จาก ด้านศุลกากรมุกดาหาร สำนักงานพาณิชย์จังหวัดมุกดาหาร สถาบันลุ่มน้ำโขง และธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การสัมภาษณ์เชิงลึกจากเจ้าหน้าที่รัฐและผู้ประกอบการส่งออก

ข้อมูลที่ได้ให้มีการบันทึกสื่ออิเล็กทรอนิกส์และจดบันทึก นำมาวิเคราะห์ข้อมูลพรรณนา (Descriptive Method) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับสภาพทั่วไปในการค้าชายแดน ปัญหาและปัจจัยสำคัญ โครงการและ โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ ตลอดจนแนวทางการพัฒนา

4.2 การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion)

ข้อมูลที่ได้ให้มีการบันทึกสื่ออิเล็กทรอนิกส์และจดบันทึกการจัดกลุ่มให้ค่าน้ำหนักตามความสำคัญของปัญหาและปัจจัยสำคัญที่ได้มาจากการอภิปรายกลุ่ม นำมาวิเคราะห์โดยวิเคราะห์ตามความถี่ที่กลุ่มผู้อภิปรายกล่าว ในเรื่อง สภาพทั่วไปของผู้ประกอบการส่งออกในจังหวัดมุกดาหาร สภาพปัญหาที่พบในส่งออก ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจการส่งออก แนวทางการพัฒนาการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาว ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ทำการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ แปลงข้อมูล และเข้ารหัส ทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows เวอร์ชัน 17 (Statistical Package for The Social Sciences)

4.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

4.4.1 สถิติพื้นฐาน

4.4.1.1 ความถี่ (Frequency)

4.4.1.2 ค่าร้อยละ (%)

4.4.1.3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

4.4.1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.5 วิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาจากเครื่องมือ Benchmarking เพื่อให้เห็นจุดแตกต่างหรือช่องว่าง (Gap) โดยการเปรียบเทียบระหว่าง สถานการณ์ปัจจุบันกับความคาดหวังในการส่งออกสินค้า เพื่อการพัฒนาการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาว ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร ให้ดีขึ้นกว่าปัจจุบัน ซึ่งนำข้อมูลมาจากผล การสัมภาษณ์ การอภิปรายกลุ่ม และแบบสอบถาม

5. การนำเสนอผลการวิเคราะห์

5.1 ตอนที่ 1 นำเสนอผลของวัตถุประสงค์ที่ 1 จากข้อมูลสภาพทั่วไปในการส่งออกสินค้า ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร โดยนำข้อมูลมาจาก การสัมภาษณ์ การอภิปรายกลุ่มและแบบสอบถามใน ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปในการส่งออกสินค้า

5.2 ตอนที่ 2 นำเสนอผลของวัตถุประสงค์ที่ 2 จากสภาพปัญหาและปัจจัยสำคัญในการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาวในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร โดยนำข้อมูลมาจาก การสัมภาษณ์ การอภิปรายกลุ่มและแบบสอบถามใน ส่วนที่ 2 และ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและปัจจัยสำคัญในการส่งออกสินค้า

5.3 ตอนที่ 3 นำเสนอผลของวัตถุประสงค์ที่ 3 แนวทางในการพัฒนาการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาวในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร โดยนำข้อมูลมาจาก การสัมภาษณ์ การอภิปรายกลุ่มและแบบสอบถามใน ส่วนที่ 3 ข้อมูลแนวทางในการพัฒนาการส่งออกสินค้าผ่านเขตชายแดนไทย-ลาว ในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร

